

دکتر نیرومند - اعتقاد - طالش - بیات - اوحدی - ثقة الاسلامی
 مسعودی خراسانی - دکتر طاهری - مقدم - شهدوست -
 مؤید قوامی - لاریجانی - مزدهی خواجهی - دولتشاهی -
 غلامحسین ملک - حیدری - دکتر ملک زاده
 شهبه چهارم - آقایان : موسی مرآت - اردبیلی -
 صفوی - علی مؤید - جرجانی - آصف - ناصری - خواجه
 نوری - دکتر لقمان - نوبخت - رفیعی - دیر - سهرابی -
 محمد طباطبائی - مجد ضیائی - مهدوی - ابراهیمی ریگی -
 نواب بزدی - هدایت الله پالیزی - عمن صدر - اعظم زنگنه - معینی
 شهبه پنجم - آقایان : نیکپور - بوداغان - کازرونیان -
 دکتر جوان - علی وکیلی - گودرزی - تربیت - معتضدی
 مشار - موقر - حریری طلوع - ازکائی - علوی سبزواری -
 اورنگ - رهبری - آزادی - دکتر سمعی - حمزه تاش -
 نمازی - شاهرودی - ملک مدنی
 شهبه ششم - آقایان : تاج بخش - مشیری - ذوالقدر - ناصری -
 سمعی - معتصم سنک - میرزائی - طهرانچی - زوار - ملک
 زاده آملی - حسن اسفندیاری - نراقی - مسعودی - مصدق
 جهانشاهی - دکتر سنک - مولوی - خلیل حریری - دکتر
 قزل ایاغ - غیر فرزند - افخمی - شهابنگ
 بشبه اول اضافه میشود - آقای دکتر غنی .
 رئیس - آقایان اقدام خواهند کرد و هیئت رئیسه
 خودشان را امروز تعیین خواهند کرد و کمیسیون عرایض و
 مستکرات را هم انتخاب خواهند نمود .
 [۴ - شور اول خبر کمیسیون امور خارجه راجع به عهدنامه
 دوستی بین ایران و آرژانتین]
 رئیس - شور اول عهد نامه ایران و آرژانتین . خبر
 کمیسیون امور خارجه و ماده واحد پیشنهادی دولت خوانده
 می شود .
 کمیسیون امور خارجه لایحه شماره ۷۲۴۴ دولت راجع
 به عهدنامه دوستی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری
 آرژانتین را با حضور آقای وزیر امور خارجه تحت شورو
 مذاقه قرار داده با توضیحاتی که آقای وزیر امور خارجه دادند

باعین ماده واحد پیشنهادی دولت موافقت حاصل شده اینک
 گزارش آن برای شور اول تقدیم میشود .
 رئیس - عین ماده پیشنهادی دولت قرائت میشود .
 ماده واحد - مجلس شورای ملی عهدنامه دوستی بین
 دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری آرژانتین را که
 مشتمل بر ۵ ماده و در تاریخ ۲۷ اسفند ماه ۱۳۱۵ شمسی
 هجری مطابق ۱۸ مارس ۱۹۳۷ میلادی بامضاء رسیده تصویب
 می نماید .
 رئیس - در کلیات اعتراضی نرسیده است رأی میگیریم
 بورود در شور مواد آقایان موافقین قیام فرمایند .
 (اکثر نمایندگان برخاستند)
 رئیس - تصویب شد . در مواد يك و دو و سه و چهار و پنج
 هم اعتراضی نرسیده است رأی گرفته میشود بورود در شور دوم
 آقایانی که موافقند برخیزند .
 (اکثر نمایندگان قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد .
 [۴ - شور اول خبر کمیسیون امور خارجه راجع به عهدنامه
 دوستی بین ایران و مکزیک]
 رئیس - شور اول عهدنامه ایران و مکزیک خبر کمیسیون
 امور خارجه و ماده واحد پیشنهادی دولت خوانده میشود
 کمیسیون امور خارجه لایحه شماره ۷۲۴۲ دولت راجع
 به عهدنامه دوستی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری
 متحده مکزیک را با حضور آقای وزیر امور خارجه تحت شور
 و مطالعه قرار داده در نتیجه با عین ماده واحد پیشنهادی دولت
 موافقت حاصل شده اینک گزارش آن برای شور اول تقدیم میشود
 رئیس - عین ماده واحد پیشنهادی دولت قرائت میشود
 ماده واحد - مجلس شورای ملی عهدنامه دوستی بین
 دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری متحده مکزیک را
 که مشتمل بر پنج ماده و در تاریخ ۴ فروردین ۱۳۱۶ شمسی
 هجری مطابق ۲۴ مارس ۱۹۳۷ میلادی بامضاء رسیده تصویب
 مینماید .
 رئیس - در کلیات اعتراضی نرسیده است رأی گرفته میشود

بورود در شور مواد آقایانی که موافقند برخیزند
 (عده زیادی برخاستند)
 رئیس - تصویب شد . در مواد يك و دو و سه و چهار و پنج
 هم اعتراضی نرسیده است رأی میگیریم بورود در شور دوم
 آقایان موافقین برخیزند
 (اکثر برخاستند)
 رئیس - تصویب شد .
 [۵ - شور اول خبر کمیسیون امور خارجه راجع با اجازه
 الحاق دولت ایران بمقررات مربوط دریائی ها]
 رئیس - شور اول خبر کمیسیون امور خارجه راجع با اجازه
 الحاق دولت ایران بمقررات مربوط به عملیات زیر دریائی
 مطرح است . خبر کمیسیون قرائت میشود .
 کمیسیون امور خارجه لایحه شماره ۷۲۴۰ دولت راجع
 بالحاق دولت شاهنشاهی ایران بمقررات مربوط به عملیات زیر
 دریائی ها در باره کشتی های تجارتي با حضور آقای وزیر امور
 خارجه تحت شور و مطالعه قرار داده و با توضیحاتی که داده
 شد باماده واحد پیشنهادی دولت موافقت حاصل شده اینک
 گزارش آن برای شور اول تقدیم میشود .
 رئیس - عین ماده واحد پیشنهادی دولت قرائت میشود
 ماده واحد - مجلس شورای ملی الحاق دولت شاهنشاهی
 را بمقررات مربوط به عملیات زیر دریائی ها در باره کشتی های
 تجارتي در موقع جنگ در صورت مجلسی که در ۲۵ آبان ۱۳۱۵
 (۶ نوامبر ۱۹۳۶) در لندن امضاء شده تصویب مینماید .
 رئیس - چون اعتراضی نرسیده است رأی بورود در
 شور دوم گرفته میشود . آقایان موافقین قیام فرمایند .
 (اکثر برخاستند)
 رئیس - تصویب شد . آقای رئیس الوزراء فرمایشی داشتند ؟
 [۶ - بیانات آقای رئیس الوزراء راجع بگزارش مسافرت مصر]
 رئیس الوزراء (آقای جم) - بر حسب وظیفه لازم میدانم مجلس
 شورای ملی را از گزارش مسافرت خود بمصر که جهت انجام
 مقدمات موافقت بس مبارک و میمون دو خاندان عظیم الشأن
 ایران و مصر نمودم مستحضر داشته از توجهات مخصوصه
 پادشاه جوان بخت مصر اعلیحضرت فاروق اول که نسبت

بهیئت اعزای ایران مسدول فرمودند تشکر نمایم همچنین
 اولیای مصر آنچه مافوق تصور است در تجلیل و تکریم
 هیئت اعزای کوتاهی ننموده ملت نجیب مصر چنان احساسات
 سرشاری نسبت باین موافقت و ایران نشان دادند که اسباب
 تعجب عالمیان گردیده و ثابت نمود که چقدر روابط و علاقه
 معنوی بین این دو ملت باستانی شرقی موجود است .
 (نمایندگان - صحیح است) اینک تشکرات خود و ایرانیان
 را از اولیای امور مصر و ملت نجیب آن اظهار میدارم .
 در اینجا لازم است باطلاع آقایان محترم برسانم که وزرای
 مختار و مأمورین دولت ترکیه در ممالکی که از آن عبور
 نمودیم همه جا مثل مأمورین ایران حاضر بوده و در این
 شادمانی صمیمانه شرکت داشتند و از حسن احساسات آنان
 نهایت امتنان خود را اظهار داشته و مخصوصاً از احساسات
 برادرانه و صمیمانه دولت ترکیه و جناب آقای دکتر رشدی
 اراس وزیر امور خارجه ترکیه تشکر نموده امتنانات قلبی
 خود را ابراز میکنم . (صحیح است) از طرف دولت عراق
 و شام هم در موقع عبور هیئت اعزای احترامات و پذیرائی
 شایانی بعمل آمد و هیئت اعزای را مرهون احساسات
 دوستانه خود نمودند . (صحیح است) این خلاصه گزارش
 مسافرت بود که شرح مفصل آن را عیناً در جرائد ملاحظه
 فرموده اید (صحیح است)
 [۷ - تقدیم لایحه اساسنامه بانک ملی]
 رئیس - آقای وزیر مالیه فرمایشی داشتید ؟
 وزیر مالیه (آقای بدر) - حاجت بتوضیح نیست والبته آقایان
 بخوبی استحضار دارند که بانک ملی ایران که در واقع وبموجب
 قانون بانک ناشر اسکناس کشور است در این سنوات اخیر
 تاچه اندازه بر عملیات آن چه از لحاظ کمیت و چه کیفیت
 افزوده شده است (صحیح است) از همین جهت دولت لازم
 دید در اساسنامه این بنکگاه تجدید نظر نموده و اساسنامه ای
 برای آن در نظر گیرد که سازمان آن درخور شئون يك بانک
 معتبر ناشر اسکناس کشور ایران باشد (صحیح است) اساسنامه
 که امروز تقدیم مجلس میشود برای انجام همین منظور تهیه
 شده است (صحیح است)

[۸- بقیه شور اول لایحه اصول محاکمات حقوقی از ماده ۶۹۹]
رئیس - بقیه شور اول لایحه اصول محاکمات حقوقی از ماده ۶۹۹ شروع میشود. گزارش کمیسیون قوانین عدلیه قرائت می شود.

فصل سوم - در خسارت تأخیر تأدیه

ماده ۶۹۹ - در دعاوی که موضوع آن وجه نقد است اعم از اینکه راجع بمعاملات با حق استرداد یا سایر معاملات استقراضی یا غیر معاملات استقراضی باشد خسارت تأخیر تأدیه معادل صدی دوازده محکوم به در سال است و اگر علاوه بر این مبلغ قراردادی بعنوان وجه التزام یا مال الصلح یا مال الاجاره و هر عنوان دیگری شده باشد در هیچ مورد بیش از صدی دوازده در سال نسبت بمدت تأخیر حکم داده نخواهد شد لیکن اگر مقدار خسارت کمتر از صدی دوازده معین شده باشد بهمان مبلغ که قرارداد شده است حکم داده میشود.

رئیس - ماده ۷۰۰ قرائت میشود.

ماده ۷۰۰ - هر گاه راجع بپرداخت خسارت تأخیر تأدیه قراردادی بین طرفین بهر عنوانی از عناوین مذکور در ماده قبل شده و ابتداء مدت تأدیه خسارت هم معین شده باشد خسارت از تاریخی که در قرارداد معین شده است حساب میشود و اگر در قرارداد نامبرده ابتداء مدت ذکر نشده باشد خسارت از تاریخ قرارداد حساب خواهد شد.

رئیس - ماده ۷۰۱

ماده ۷۰۱ - در صورتیکه راجع بخسارت تأخیر تأدیه قراردادی نشده باشد اگر مدعی به وسیله اظهارنامه مطالبه خسارت تأخیر تأدیه از تاریخ ابلاغ اظهارنامه و الا بعد از تاریخ اقله دعوی محسوب خواهد شد.

رئیس - ماده ۷۰۲

ماده ۷۰۲ - در معاملات با حق استرداد که مورد معامله بشخصی باشد علاوه شده است دائن حق مطالبه خسارت تأخیر تأدیه و مدیون حق مطالبه اجرت المثل را نسبت بمدتیکه مورد معامله در تصرف دائن بوده است ندارد مگر اینکه مورد معامله از تصرف دائن خارج شده باشد که در این

صورت از تاریخی که مورد معامله از تصرف دائن خارج شده است دائن میتواند مطالبه خسارت تأخیر تأدیه نماید.

رئیس - ماده ۷۰۳

ماده ۷۰۳ - در دعاوی غیر تجاری که راجع بمتوفی است و همچنین در مواردیکه باستناد شهادت و امارات حکم داده میشود خسارت تأخیر تأدیه از تاریخ صدور اولین حکمی که بر له مدعی صادر میشود محسوب خواهد شد.

رئیس - ماده ۷۰۴

ماده ۷۰۴ - در صورتیکه خسارت تأخیر تأدیه ضمن جریان دعوی اصلی مطالبه شده باشد محکمه میزان خسارت را تا روز صدور حکم معین کرده و در حکم قید میکند و نسبت بخسارتیکه از تاریخ صدور حکم تا روز وصول محکوم به باید تأدیه شود بطور کلی حکم خواهد داد که اجراء در موقع وصول محکوم به حساب کرده و از محکوم علیه بگیرد.

رئیس - ماده ۷۰۵

ماده ۷۰۵ - خسارت تأخیر تأدیه محتاج باثبات نیست و صرف تأخیر در پرداخت برای مطالبه و حکم کافی است.

رئیس - ماده ۷۰۶

ماده ۷۰۶ - هر گاه بعنوان خسارت بیش از مبلغی که قانون معین کرده است تأدیه شده باشد دعوی استرداد آن مسموع نخواهد بود.

فصل چهارم - در خسارات حاصل از عدم انجام تعهد

رئیس - ماده ۷۰۷

ماده ۷۰۷ - در دعاوی که موضوع آن وجه نقد نیست و مدعی ضمن دعوی مطالبه اجرت المثل و خسارت از جهت عدم تسلیم مدعی به میضامین و همچنین در صورتیکه موضوع دعوی مستقلاً اجرت المثل یا خسارت ناشی از عدم انجام تعهد و یا تأخیر آن میباشد محکمه میزان خسارت را پس از رسیدگی معین کرده حکم خواهد داد.

رئیس - ماده ۷۰۸

ماده ۷۰۸ - در مورد ماده فوق در صورتی محکمه حکم خسارت میدهد که مدعی خسارت ثابت کند که ضرر باو وارد شده و نیز ضرر بلا واسطه ناشی از عدم انجام تعهد

یا تأخیر آن یا عدم تسلیم محکوم به بوده است.

رئیس - آقای اوحدی

اوحدی - این ماده بعقیده بنده يك اجمال دارد و لازم است تذکرا توجه آقای وزیر عدلیه را باین ماده معطوف کنم در این ماده نوشته شده است که مدعی خسارت باید ثابت کند که ضرر باو وارد شده و اقسامی که برای ضرر در این ماده ذکر شده یکی تأخیر تسلیم مال التجاره یا مدعی به یا هر چه یا عدم تسلیم است. این عدم تسلیم را چه قسم میشود ثابت کرد که بواسطه عدم تسلیم مورد معامله ضرر بطرف مقابل وارد شده است؟ این طریق اثباتش خیلی مشکل است مثلاً زیدی مال التجاره خریده از قبیل آهن آلات که اوّل شهریور ماه تسلیم شود مقدماتی برای ورود این آهن آلات از قبیل بنائی و اقدامات دیگر بعمل میآورد اول شهریور آنها نمی رسد و بواسطه نرسیدن آنها متضرر می شود خوب این چه قسم باید ثابت کند که بواسطه نرسیدن این مال التجاره که طرف مقابل متعهد شده است که اول شهریور ماه برساند باو متضرر شده است؟ و این را بمحکمه معین کند تا محکمه حکم بخسارتش بدهد؟ این است که لازمست در این جا فرق گذاشته شود بین ضرریکه باو وارد میشود. از قبیل اینکه من مال التجاره را خریدم که اول شهریور تحویل بگیرم و از آن طرف هم معامله کردم با اشخاص دیگری که من هم اول شهریور تحویلشان بدهم نه او بین داده و نه من میتوانم تحویل بدهم این را ظاهراً میشود ثابت کرد که بواسطه عدم تحویل مورد این معاملاتی که من کرده ام و يك وجوهی را گرفته ام طرف مقابل الا ان ازین مطالبه خسارتش را میکند این را میشود تصورش را کرد اما اگر موردش معین نباشد ثبوت آن مشکل است و اینجا تکلیفش چیست و چه باید بکند؟ وزیر عدلیه - در این ماده يك حکم کلی را نوشتیم ترتیب ادله ثبوت در محل مخصوص خود ذکر شده است حالا عمده اگر آقا میخواهند شقوقی قائل شوند پیشنهادی بدهند می آید بکمیسیون و مطالعه میکنیم.

رئیس - ماده ۷۰۹ قرائت میشود.

باب پانزدهم - در مرور زمان

فصل اول - در کلیات

ماده ۷۰۹ - مرور زمان عبارت از گذشتن مدتی است که بموجب قانون پس از انقضاء آن مدت دعوی شنیده نمیشود رئیس - ماده ۷۱۰ خوانده میشود:

ماده ۷۱۰ - محکمه در صورتی میتواند باستناد مرور زمان دعوی را رد کند که از اینجهت صریحاً ایراد شده باشد رئیس - ماده ۷۱۱ خوانده میشود:

ماده ۷۱۱ - کسانیکه عدم استناد بمرور زمان موجب ضرر آنها باشد از قبیل طلبکار و ضامن میتوانند وارد دعوی شده بمرور زمان استناد نمایند.

رئیس - آقای اعتصامزاده

اعتصامزاده - بنظر بنده این ماده يك اشتباهی دارد زیرا میگوید اشخاصی که بواسطه عدم استناد بمرور زمان متضرر میشوند از قبیل طلبکار . . . طلبکار که از عدم استناد بمرور زمان متضرر نمیشود این برعکس است. منظورم این بود که توضیح داده شود که معلوم باشد

وزیر عدلیه - غلط نوشته نشده و صحیح است برای اینکه ممکن است يك طلبکار و مدیونی باهم يك تبانی بکنند و بسا میشود يك ضامنی داشته و باهم تبانی بکنند و آن مدیون استناد بمرور زمان نکند در صورتیکه مدیون خودش يك طلبکار دیگری دارد و وقتیکه این دینش اکتفا شد دیگر دست آن طلبکارها بجائی نمیرسد. این است که بشخص ثالث اجازه داده میشود که اگر آن شخص ذی علاقه استناد بمرور زمان نکرد این شخص میتواند استناد بکند (صحیح است) رئیس - ماده ۷۱۲ قرائت میشود:

ماده ۷۱۲ - اگر دعوی نسبت بملکی اقامه شود اشخاصیکه در آن ملك ذینفع هستند یا حقی دارند و متضرر میشوند میتوانند وارد دعوی شده باستناد مرور زمان ایراد نمایند هر چند صاحب ملك ایراد نکرده باشد.

رئیس - ماده ۷۱۳

ماده ۷۱۳ - مرور زمان هر چند حق اقامه دعوی را سلب

میکند لیکن اگر مدیون طلب دائن را داده باشد نمیتواند باستاند اینکه مرور زمان حاصل شده بود آنچه را که داده است مطالبه نماید.

رئیس - ماده ۷۱۴

فصل دوم - در مدت مرور زمان و ابتداء آن
مبحث اول - در مدت مرور زمان

ماده ۷۱۴ - در کلیه دعاوی راجعه باموال اعم از منقول و غیر منقول و حقوق و دیون و منافع و محصول و اسباب تملك و ضمان و دعاوی دیگر مدت مرور زمان ده سال است باستثناء مواردیکه در این قانون یا سایر قوانین مدت دیگری برای مرور زمان قرار داده شده است.

رئیس - ماده ۷۱۵:

ماده ۷۱۵ - در دعوی ملکیت یا وقفیت نسبت بعین غیر منقول مدت مرور زمان بیست سال است

رئیس - ماده ۷۱۶:

ماده ۷۱۶ - در موارد زیر مدت مرور زمان سه سال است.
۱ - دعوی وکیل بر موکل نسبت بحق الوکاله و هزینه ای که از طرف موکل پرداخته است.
۲ - دعوی بر مستخدمین دولت و وکلاء راجع باوراق و اسنادیکه بآنها داده شده.

۳ - دعوی بر معمار و اهل صنعت راجع به عیسی که در عمل آنها پیدا شده.

۴ - حق اشتراك در مجلات و روزنامه ها و امثال آن که سالیانه یا باقساط زیادتر از یکماه داده میشود.

۵ - دعاوی راجعه بخسارت محاکمه و تأخیر تأدیه و خسارات ناشیه از اجراء احکام.

رئیس - ماده ۷۱۷:

ماده ۷۱۷ - در موارد زیر مدت مرور زمان یکسال است.
۱ - دعاوی راجعه بقیمت یا حقی که بر حسب عرف و عادت فوراً یا در مدت کمی پرداخت میگردد از قبیل قیمت خوراك و منزل در مهمانخانه و اماکنی که معد برای سکنی و مأکولات است و حق الزحمه طیب و خیره و امثال آنها.

۲ - دعوی کسبه و تجار نسبت بقیمت چیزیکه از آنها خریدار میشوند و بر حسب عرف و عادت در مدت کمی

پرداخت میگردد در صورتیکه مشتری تاجر نبوده یا معامله تجارتمی نباشد.

۳ - دعاوی راجعه بحقوق که باقساط ماهیانه یا کمتر از یکماه تأدیه میشود مثل اجرت تعلیم و تدریس و هزینه نگاهداری و تربیت اطفال و اجرت اهل حرفه و صنعت و نوکر و خدمه که بنحو ماهیانه یا کمتر مقرر شده نسبت بهر يك از اقساط.

۴ - دعاوی هر يك از متعالمین و قائم مقام آنها راجع به بطلان معاملات و تعهدات و تقسیم و همچنین دعاوی راجعه بفسخ معامله.

رئیس - ماده ۷۱۸ قرائت میشود:

مبحث دوم - ابتداء مدت مرور زمان

ماده ۷۱۸ - مدت مرور زمان بترتیب زیر شروع میشود:

۱ - در دعوی ملکیت یا وقفیت نسبت به اعیان و اموال غیر منقوله از تاریخ تصرف مدعی مرور زمان.
۲ - راجع بحقوق ارتفافی و انتفاعی از تاریخی که نسبت باستفاده از حق نامبرده جلوگیری شده.

۳ - راجع باسترداد اماناتیکه محذود بمدت معینی نباشد و همچنین راجع بتعهداتیکه برای انجام آنها مدتی معین نشده یا عندالمطالبه باید انجام شود (در غیر مورد دین) از تاریخی که بوسیله اظهارنامه رسمی یا اقامه دعوی مطالبه شده است.
۴ - راجع باسترداد وثیقه از روزیکه بوسیله تأدیه دین یا بوسیله دیگر وثیقه فك شده است.

۵ - در دعاوی ناشیه از معاملات از قبیل عیب و غبن و غیره از تاریخ وقوع معامله و در دعوی بطلان تقسیم از تاریخ تقسیم.

در دعوی مستحق للغير بودن مورد معامله مرور زمان نسبت بر رجوع مشتری بر بایع راجع بضمن معامله و خسارات وارده از تاریخی شروع میشود که مستحق للغير بودن مورد معامله ثابت و ملك از تصرف مشتری خارج شده باشد لیکن اگر مشتری بدون اینکه بر او دعوی شده یا ملك از تصرف او خارج شده باشد مدعی مستحق للغير بودن مبیع شود مدت

دوره یازدهم قانون گذاری

مذاکرات مجلس

مرور زمان از تاریخ وقوع معامله شروع میگردد.

۶ - در دعوی بر مستخدمین و وکلاء راجع باوراق و اسنادیکه بآنها داده شده از تاریخ صدور حکم نهائی در قضیه یا خروج وکیل از وکالت یا خروج مستخدم از استخدام.

۷ - در دعوی وکیل بر موکل بابت حق الوکاله و هزینه ای که از طرف موکل پرداخته از تاریخ حکم نهائی و در صورت خروج وکیل از وکالت بواسطه عزل وکیل یا صلح دعوی یا غیر آن از تاریخ خروج وکیل از وکالت.

۸ - در دعاوی راجعه بخسارت محاکمه از تاریخ آخرین حکم.

۹ - در دعاوی راجع بخسارت از اجراء حکم از تاریخ اجراء.

۱۰ - در دعوی بر معمار و اهل صنعت راجع بعیسی که در عمل آنها پیدا شده از تاریخ تمام شدن عمل.

۱۱ - در سایر دعاوی از زمانی که صاحب مال یا حق یا دائن مستحق مطالبه میگردد.

رئیس - ماده ۷۱۹:

ماده ۷۱۹ - هر گاه ما بین دائن و مدیون تفریغ حساب شده و یا سندی مبادله شده باشد مدت مرور زمان از تاریخ تفریغ حساب یا سند شروع میشود.

رئیس - ماده ۷۲۰:

ماده ۷۲۰ - در دیونیکه باید باقساط داده شود ابتداء مدت مرور زمان هر قسط نسبت بهمان قسط حساب میشود.

رئیس - ماده ۷۲۱:

ماده ۷۲۱ - در دعوی متقابل هر گاه مدت مرور زمان منقضی شده باشد تا آخرین وقتی که برای اقامه دعوی متقابل مقرر است مدعی تقابل حق اقامه دعوی دارد

رئیس - ماده ۷۲۲:

مبحث سوم - در تصرف

ماده ۷۲۲ - تصرف اعم است از اینکه بالمباشره باشد یا بواسطه مانند تصرف قیم و وکیل و مباشر.

رئیس - ماده ۷۲۳:

ماده ۷۲۳ - تصرفی که موجب مرور زمان میشود تصرفی است که بعنوان مالکیت باشد و تصرف کسی که بعنوان غیر متصرف است مثل مباشر و مالك منافع و وصی و وکیل و امانت دار و مأذون از طرف مالك منشاء مرور زمان نمیشود.

رئیس ماده ۷۲۴:

ماده ۷۲۴ - کسیکه متصرف است تصرف او بعنوان مالکیت شناخته میشود لیکن اگر ثابت شود که شروع بتصرف از طرف غیر بوده است متصرف غیر شناخته خواهد شد مگر اینکه متصرف ثابت کند که عنوان تصرف او تغییر کرده و به عنوان مالکیت متصرف شده است.

رئیس - ماده ۷۲۵:

ماده ۷۲۵ - هر گاه عنوان تصرف شخصی که بعنوان غیر متصرف است تغییر یابد آن شخص از موقع تغییر عنوان می تواند از حق مرور زمان استفاده نماید اعم از اینکه تغییر عنوان بواسطه انتقال ملك از طرف شخص ثالثی که مدعی مالکیت بوده بمتصرف باشد و یا اینکه متصرف مدعی مالکیت شود و مالك اولی در مقابل او سکوت نماید و این تغییر عنوان باید بوسیله اخطار بمالك اولی و یا بوسیله عملیات و تغییر سبک متصرف محرز شود مثل اینکه اجاره مالك را بادعاء مالکیت ندهد یا بدعوی مالکیت ملك را رد ننماید و صرف اراده تملك موجب تغییر عنوان و استفاده از مرور زمان نیست.

رئیس - ماده ۷۲۶:

ماده ۷۲۶ - تصرفی که بواسطه قهر و اجبار باشد منشاء حق مرور زمان نمیشود ولی پس از زوال قهر و جبر مدت مرور زمان از آن زمان شروع میشود.

رئیس - ماده ۷۲۷:

ماده ۷۲۷ - متصرف فعلی میتواند مدت تصرف مورث یا هر کس که ملك را از او تلقی کرده ضمیمه تصرف خود نموده مدت مرور زمان را تکمیل نماید.

رئیس - ماده ۷۲۸ :

فصل سوم - در مواردیکه حکم مرور زمان جاری نمیشود و یا معلق میگردد.

ماده ۷۲۸ - حکم مرور زمان در حق کسانی که تحت ولایت یا قیمومت هستند مثل صغیر و مجنون و سفیه جاری نمیشود و مرور زمان از تاریخ عقل و رشد آنها شروع خواهد شد.

هرگاه سفیه یا مجنون بعد از شروع مرور زمان حادث شود مرور زمان معلق میگردد.

رئیس - ماده ۷۲۹ :

ماده ۷۲۹ - زوج و زوجه مادامیکه زوجیت باقی است و پدر و مادر و جد و جده و اولاد مطلقاً و برادر و برادر و خواهر و خواهر و برادر و خواهر در دعوی ارث نمیتوانند نسبت بیکدیگر از مرور زمان استفاده نمایند.

هرگاه زوجیت بعد از شروع مرور زمان حادث شود مدت مرور زمان معلق میگردد.

رئیس - ماده ۷۳۰ :

ماده ۷۳۰ - هرگاه کسیکه مرور زمان بر علیه او جریان دارد قبل از حصول مرور زمان فوت شود مرور زمان بعد از فوت او نسبت بوارث صغیر یا غیر رشید یا مجنون معلق میشود تا وقتی که وارث بالغ یا رشید یا عاقل شود.

رئیس - ماده ۷۳۱ :

ماده ۷۳۱ - مرور زمان بر علیه کسانی که بواسطه قوه قاهره یا بعثت خطر جانی یا ناموسی و یا بعثت غاظره در اموال خود یا اقرباء نزدیک خود نتوانسته اند اقدامه دعوی نمایند جاری نمیشود و اگر بعد از شروع مرور زمان امور مدعیه واقع شود مدت مرور زمان معلق خواهد شد.

رئیس - ماده ۷۳۲ :

ماده ۷۳۲ - در موارد تعلیق مرور زمان مدت بعد از زوال جهت تعلیق بعد از تعلیق برای استفاده مرور زمان علاوه نمیشود.

رئیس - ماده ۷۳۳ :

ماده ۷۳۳ - نسبت بدینی که مؤجل یا مشروط باشد مادامیکه موعود آن نرسیده یا شرط موجود نشده حکم مرور زمان جاری نمیشود و از وقت رسیدن موعود یا وجود شرط مدت مرور زمان شروع خواهد شد.

رئیس - ماده ۷۳۴ :

ماده ۷۳۴ - نسبت با ملاکتی که در دفتر املاک به ثبت رسیده است مرور زمان جاری نمیشود.

رئیس - ماده ۷۳۵ :

ماده ۷۳۵ - بین وصی یا قیم با معجور مادامیکه صورت حساب زمان تصدی امور معجور داده نشده مرور زمان جاری نمیشود و مرور زمان در این موارد از تاریخ دادن صورت حساب شروع میشود.

رئیس - ماده ۷۳۶ :

فصل چهارم در انقطاع مرور زمان.

ماده ۷۳۶ - انقطاع مرور زمان حقیقی است با قانونی.

رئیس - ماده ۷۳۷ :

ماده ۷۳۷ - انقطاع حقیقی در صورتی است که ملک از تصرف متصرف در مدتی زائد از یکسال خارج شده باشد اعم از اینکه مالک اصلی از ید او خارج کرده یا دیگری ولی اگر متصرف در ظرف یکسال ملک را استرداد کرد یا اقامه دعوی تصرف عدوانی نمود و حکم بر نفع او ولو در ظرف بیش از یک سال صادر شود مدت مرور زمان قطع نخواهد شد.

رئیس - ماده ۷۳۸ :

ماده ۷۳۸ - انقطاع قانونی در موارد زیر است :

۱ - هرگاه کسی که مرور زمان بر علیه او جریان دارد بواسطه عرضحال یا اظهاریه قانونی حق خود را مطالبه نماید.

۲ - در صورتیکه مدیون در محکمه یا در سندی که با مضامین او است اقرار بدین نماید یا متصرف در محکمه یا سندی که به امضاء او است به مالکیت صاحب ملک اقرار کند.

رئیس - ماده ۷۳۹ :

ماده ۷۳۹ - در موارد زیر انقطاع مرور زمان بی اثر است :

۱ - در صورتیکه عرضحال بواسطه نداشتن شرایط قانونی یا به جهت دیگری باطل شود.

۲ - در صورتیکه مدعی دعوای خود را استرداد کند.

۳ - در صورتیکه دعوای مدعی بجهتی از جهات قانونی مردود یا ساقط شود.

۴ - در صورتیکه عرضحال بمحکمه غیر صالح داده شده و تا سه ماه پس از ابلاغ قرار قطعی عدم صلاحیت در محکمه صالحه دعوی اقامه نشود.

رئیس - ماده ۷۴۰ :

ماده ۷۴۰ - اگر متصرف فعلی تصرف سابق خود را ثابت کند تصرف او مستمر محسوب است مگر اینکه انقطاع تصرف در بین ثابت شود.

رئیس - ماده ۷۴۱ :

ماده ۷۴۱ - در صورتیکه مرور زمان قطع شود مدت مرور زمان جدید بعد از انقطاع در مورد مرور زمان بیست ساله سه سال و در مرور زمان ده ساله دو سال و در مرور زمان سه ساله یک سال علاوه بر بقیه مدت مرور زمان قبل از انقطاع خواهد بود.

رئیس - ماده ۷۴۲ :

ماده ۷۴۲ - مرور زمان بیش از یکدفعه منقطع نمیگردد.

رئیس - ماده ۷۴۳ :

فصل پنجم - در اسقاط مرور زمان

ماده ۷۴۳ - حق مرور زمان را پس از استقرار آن بواسطه گذشتن مدت مرور زمان میتوان اسقاط نمود و قبل از انقضاء مدت قابل اسقاط نیست.

رئیس - ماده ۷۴۴ :

ماده ۷۴۴ - متولی و ولی وقیم و معجور نمیتوانند مرور زمانی که نسبت به معجور یا موقوفه حاصل شده ساقط نمایند.

رئیس - ماده ۷۴۵ :

ماده ۷۴۵ - کسی که ممنوع از تصرف در مالی است نمیتواند مرور زمانی را که برای او حاصل شده اسقاط کند.

رئیس - ماده ۷۴۶ :

ماده ۷۴۶ - اسقاط حق مرور زمان نسبت بکسیکه حق مرور را اسقاط کرده و قائم مقام او مؤثر است و نسبت بکسان دیگر مثل طلبکار و ضامن که از مرور زمان استفاده میکند مؤثر نیست.

[۹- تصویب یک فقره گزارش کمیسیون عرایض و مرخصی] رئیس - گزارشی از کمیسیون عرایض و مرخصی رسیده است قرائت میشود :

آقای دکتر غنی برای مسافرت لازمی درخواست ۳۶ روز مرخصی از تاریخ ۱۵ خرداد ۱۳۱۷ نموده اند و کمیسیون با درخواست ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن بعرض میرسد.

رئیس - آقایانی که با مرخصی آقای دکتر غنی موافقت قیام فرمایند (عده کثیری برخاستند) تصویب شد.

[۱۰- موقع دستور جلسه آتیه - ختم جلسه]

رئیس - اگر تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آتیه روز یکشنبه ۱۶ امرداد ماه سه ساعت قبل از ظهر دستور لوائح موجوده (نمایندگان - صحیح است)

(مجلس نیمساعت پیش از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری